

Sereg Péter*

A nemzetközi szervezetek és a pénzügyi szektor klímavédelemmel kapcsolatos tevékenysége

I. A GLOBÁLIS FELISMERÉS

A tanulmány keretein belül a nemzetközi szervezetek és a pénzügyi intézmények környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységét és intézkedéseit – az úgynevezett zöld pénzügyi megoldásokat, az angol kifejezést használva: green finance¹ – szeretném ismertetni.

A folyamatosan gyorsuló klímaváltozással szembeni küzdelem az egyik legfontosabb globális érdeke az emberiségnek. A Föld ökológiai deficitje 2016-ban elérte a 0,7-es értéket, ami azt jelenti, hogy majdnem még egy teljes Földre lenne szükség a fogyasztás kielégítéséhez.² A legjelentősebb külföldi pénzügyi szervezetek, úgymint az Európai Központi Bank, az angol Bank of England és az amerikai Federal Reserve System is a téma fontosságára hívja fel a figyelmet, amelynek kezelésében a pénzügyi közvetítőrendszer szerepe kiemelkedő.³

A környezetvédelem és a piacgazdaság bizonyos fokon és értelemben ellentétes érdekeket és álláspontokat képviselnek egymással szemben. A piacgazdaságban a javak előállítására utilitarista szemléletet követ, vagyis célja – egy nagyon leegyszerűsített modellben – a lehető legkevesebb anyagi ráfordítással az elérhető legnagyobb haszon realizálása minél rövidebb időtávon belül. Ezzel szemben a környezet védelmét szem előtt tartó technikai megoldások általában költségesebbek, hiszen nem céljuk a haszon maximalizálása, és emellett hosszabb időtávra is terveznek.⁴

Jól látható, hogy ha a környezetvédelmet és a piacgazdaságot a mérleg két serpenyőjébe helyezük, akkor az egyensúlyi állapot eléréséhez jelentős anyagi támogatásokat kell a környezetvédelem számára biztosítani annak érdekében, hogy a pénzügyi haszon által vezérelt társadalomban élő fogyasztó a klímasemleges megoldásokat részesítse előnyben.⁵ A fogyasztó választási preferenciája ugyanis független attól, hogy alapvetően a környezetvédelmi célokat elismeri és támogatja,⁶ hiszen ha nincs rá anyagi lehetősége, akkor az olcsóbb megoldásokat fogja választani. Ennek a helyzetnek a kezelése pedig feltételezi az országok kormányai mellett a multinacionális vállalatok és a pénzügyi közvetítőrendszer szereplőinek társadalmi felelősségvállalását is.⁷

A probléma súlyából következően érzékelhető, hogy önmagában egy pénzügyi intézmény, vagy akár egy nemzet pénzügyi intézményeinek az összessége sem lenne elegendő ahhoz, hogy globális szinten változásokat érjen el. A cselekvésre most van szükség, hiszen gondoljunk például a vidéki területek fokozatos elnéptelenedésére, ami jelentős uniós és állami támogatások nélkül egyre gyorsuló ütemben történne meg.⁸ Ezt felismerve a pénzügyi szektorban világszinten is jelentős országok vagy a már meglévő nemzetközi szervezetek – például az Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ), vagy az Európai Unió – keretein belül, vagy új, speciálisan erre a célra létrehozott nemzetközi szervezetek segítségével a 2010-es évek második felében megkezdtek a pénzügyi szolgáltatásokat a klímasemleges megoldások irányába terelni.

* Sereg Péter: jogász, okleveles közgazdász, pénzügyi szakjogász, PhD-hallgató, az Igazságügyi Minisztérium Kiemelt Jogi Ügyek Főosztályának főosztályvezetője.

1 <https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/csaladi-zold-penzugyek/zold-penzugyi-megoldasok/mit-jelent-a-zold-penzugyek-szemlelet/mit-takar-a-zold-penzugyek-megkezelites> [letöltés dátuma: 2021. 12. 06.]

2 MATOLCSY György: A versenyképesség mint a fenntarthatóság meghatározó feltétele. In: *Pénzügyi Szemle*, 65. évfolyam, 2. különszám, 2020. (a továbbiakban: MATOLCSY), 17. o.

3 BOROS Eszter: A klímaváltozás kockázatai és a hitelintézeti stresszteszt. In: *Hitelintézeti Szemle*, 19. évfolyam, 4. szám, 2020. december (a továbbiakban: BOROS), 107. o.; lásd még: Fenntarthatóság és jegybanki politika – zöld szempontok az MNB monetáris politikai eszköztárában. Kiadja: Magyar Nemzeti Bank, Nyomda: Prospektus Kft., Veszprém, 2021. július (a továbbiakban: Fenntarthatóság és jegybanki politika), 14–15. o.

4 NAGY Zoltán: Környezeti adózás szabályozása a környezetpolitika rendszerében, 2012. <http://regi.jogikar.uni-miskolc.hu/projectSetup/files/kiadvanyok/kornyezeti-adozas-szabalyozasa-a-kornyeztopolitika-rendszereben-monografia.pdf> [letöltés dátuma: 2022. 01. 11.] (a továbbiakban: NAGY), 31. o.; lásd még: ELEKES Andrea: Fenntartható növekedés – fenntartható pénzügyi szolgáltatások az Európai Unióban. In: *Pénzügyi Szemle*, 63. évfolyam, 3. szám, 2018. (a továbbiakban: ELEKES), 333. o.

5 BETHLENDI András – PÓRA András: Lakossági zöldpénzügyek: fókuszban a kereslet. In: *Pénzügyi Szemle*, 66. évfolyam, 3. szám, 2021. (a továbbiakban: BETHLENDI–PÓRA), 322. o.; lásd még: Fenntarthatóság és jegybanki politika: 14. o.; lásd még: CsÁK Csilla – NAGY Zoltán: A pénzügyi fogyasztóvédelmi jog, különös tekintettel a közpénzügyi szabályozásra. In: *Miskolci Jogi Szemle*, 15. évfolyam, 1. különszám, Miskolc, 2020 (a továbbiakban: CsÁK–NAGY), 39. o.

6 BETHLENDI–PÓRA: i. m. 322. o.; lásd még: CsÁK–NAGY: i. m. 39. o.

7 ELEKES: i. m. 333. o.; lásd még: BETHLENDI–PÓRA: i. m. 322. o.

8 SZILÁGYI János Ede: A vidéki közösség koncepciójának változó kategóriája és jelentősége a Föld mint természeti erőforrás viszonyában. In: *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica*, Tomus XXXVI/2., 2018, 486. o.

Az ENSZ Kongresszusa által 2015. december 12-én elfogadott Párizsi Klímaegyezmény célul tűzte ki – többek között – a Föld átlaghőmérséklete emelkedésének kettő, majd később másfél Celsius-fok alatt tartását az ipari forradalom előtti hőmérsékleti szintekhez képest, amely feladat teljesítésére a 2030-as évet tűzték ki céldátumként.⁹ Ebben a pénzügyi finanszírozás, és ezáltal a pénzügyi éra kulcsfontosságú szereplőnek minősül. Ez két dolgot jelent: egyrészt az éghajlatváltozást csökkentő intézkedések pénzügyi forrásainak a biztosítását,¹⁰ másrészt a fejlődő országok anyagi támogatását is.¹¹

Az ENSZ nemzetközi dokumentumaiban található elköteleződéseken kívül szükség van a pénzügyi tranzakciókat koordináló szektor tevéleg és innovatív közreműködésére is. Erre tekintettel a továbbiakban az Európai Unió és az egyes nemzetközi szervezetek zöld pénzügyi megoldásokkal kapcsolatos azon tevékenységét szeretném részletes vizsgálat tárgyává tenni, amelyek hozzájárulnak a fenti célok eléréséhez a pénzügyi szektor vonatkozásában.

II. NEMZETKÖZI SZERVEZETEK A ZÖLD PÉNZÜGYI MEGOLDÁSOKÉRT

Az ENSZ általános tevékenységén kívül léteznek olyan speciális nemzetközi szervezetek, amelyek kifejezetten a zöld pénzügyi megoldások megvalósítása és fejlesztése érdekében jöttek létre.

Ilyen nemzetközi szervezet a Network for Greening the Financial System (magyarul: Pénzügyi Rendszer Zöldítésének Hálózata, a továbbiakban: NGFS), amelyet tizennyolc központi bank és felügyelet – mint például a kínai, az angol, a francia, a spanyol, a mexikói, a holland, a német, és az osztrák nemzeti bank, valamint az Európai Központi Bank – alapított meg öt nemzetközi szervezet megfigyelői státusza mellett 2017. december 12-én, párizsi székhellyel.¹² Az NGFS általános célja, hogy a klímaváltozás által okozott társadalmi, gazdasági és környezeti kockázatokat felismerve támogassa, és nemzetközi szinten összehangolt módon felgyorsítsa a központi bankok és felügyelet, valamint egyéb pénzügyi intézmények környezetvédelemmel kapcsolatos társadalmi szerepvállalását.¹³

A 2018 októberében közzétett First Progress Report alapján az NGFS-tagok felismerték – egyetértve a tudományos

megállapításokkal –, hogy az egyre gyorsuló éghajlatváltozás által okozott kockázatok pénzügyi kockázatokat is előidézhettek, sőt a klímaváltozás világgazdaságra gyakorolt hatása miatt végső soron az az egész pénzügyi közvetítőrendszer működését is befolyásolhatja.¹⁴ Ebből az következik, hogy ezen rendszerszintű pénzügyi kockázatok rövid távon cselekvési kényszerbe hozzák a pénzügyi közvetítő rendszer szereplőit annak érdekében, hogy a hosszú távon jelentkező káros hatásokat mérsékelni lehessen.¹⁵

Ezen okból a központi bankoknak és a felügyeleteknek a rendelkezésre álló adatokhoz újfajta elemzési módszereket kell kitalálniuk és bevezetniük, valamint új adatokat is gyűjteniük kell. Ezeket az adatokat elemezve lehetséges a változó környezethez igazodó új felügyeleti elvárások kialakítása, ami már mérsékelni tudja a jövőben felmerülő pénzügyi kockázatokat. Ezt a munkát néhány központi bank már 2017-ben megkezdte.¹⁶

Az éghajlatváltozással összefüggő pénzügyi kockázatok azonosítása során először azok csoportosítását szükséges elvégezni. Ennek megfelelően beszélhetünk egyrészt fizikai pénzügyi kockázatokról (physical risk), másrészt átmeneti pénzügyi kockázatokról (transition risk).¹⁷ A fizikai pénzügyi kockázatok közé azok a természeti katasztrófák sorolhatók, amelyek hirtelen jelentkező, nagyobb mértékű anyagi kiadást generálnak, mint a viharok, az árvizek, az aszályok, a tengerszint és a hőmérséklet emelkedése.¹⁸ Ezek általában azonnali beavatkozást igényelnek, hatásaik azonban hosszú távon is érzékelhetőek, ilyen lehet például egy természeti katasztrófa következtében az elhúzódo nyersanyaghiány.

Az átállási pénzügyi kockázatok forrása az alacsony széndioxid-kibocsátású, környezetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő gazdasági termelésre vagy technológiákra való átállásból adódó azon kiadások, amelyek a hagyományos termelési körülmények között nem jelentkeznének.¹⁹ Az így keletkező magasabb kiadásokhoz szükséges a pénzügyi szektor hozzájárulása és támogatása, gondoljunk például az elektromos meghajtású személygépjárművek vásárlására, ahol az állam támogatásokkal és kedvezményekkel igyekszik a környezetkímélő technológiák felé terelni a fogyasztókat.

A fizikai és az átállási pénzügyi kockázatok azonosítása és mérséklése érdekében a pénzügyi intézmények és a felügyeleti hatóságok egyre inkább alkalmazzák a Környezeti Kockázatértékelést (Environmental Risk Assessment, a továbbiakban: ERA). Ennek az a célja, hogy a klímaváltozás által előidézett pénzügyi hatásokat különböző minőségi és mennyiségi mutatók szerint lemodellezze, elemezze, majd csoportosítsa őket a hosszú távon jelentkező káros hatások elkerülése érdekében.²⁰

Az NGFS-tagok számára többfajta eszköz áll rendelkezésére az ERA elvégzésére. Ilyen az éghajlatváltozással kapcsolatos fizikai kockázatmutatók összegyűjtése (például hőmérsékleti anomáliák vizsgálata, szén-dioxid-kibocsátás mérése,

9 <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement> [letöltés dátuma: 2022. 01. 03.]; lásd még: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf [letöltés dátuma: 2022. 01. 03.] (a továbbiakban: Párizsi Klímaegyezmény), 2. cikk 1. bekezdés (a) pontja; lásd még: BOROS: i. m. 108. o.; ELEKES: i. m. 328–329. o.

10 Párizsi Klímaegyezmény, 2. cikk 1. bekezdés (c) pontja.

11 Párizsi Klímaegyezmény, 9. cikk 1., 3., 4. és 6. bekezdés, valamint 10. cikk 6. bekezdés.

12 <https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/818366-ngfs-first-progress-report-20181011.pdf> [letöltés dátuma: 2021. 01. 01.] (a továbbiakban: NGFS First Progress Report), 3. és 11. o.; lásd még: Fenntarthatóság és jegybanki politika: 16. o.

13 NGFS First Progress Report: 5–10. o.; lásd még: Fenntarthatóság és jegybanki politika: 16. o.; vö.: LENTNER Csaba – SZEGEDI Krisztina – TATAY Tibor: A központi bankok társadalmi felelőssége. In: *Vezetéstudomány*, XLVI. évf., 9–10. sz., 2015 (a továbbiakban: LENTNER–SZEGEDI–TATAY, 2015), 42. o.

14 NGFS First Progress Report: 3. o.

15 NGFS First Progress Report: 3. o.

16 NGFS First Progress Report: 3. o.

17 NGFS First Progress Report: 5. o.; lásd még: BOROS: i. m. 111–112. o.

18 NGFS First Progress Report: 5. o.; lásd még: BOROS: i. m. 111. o.

19 NGFS First Progress Report: 5. o.; lásd még: BOROS: i. m. 112. o.

20 NGFS First Progress Report: 6. o.

meteorológiai jelenségek vizsgálata), a pénzügyi intézmények szén-dioxid-kitettsége felmérése, vagy környezeti katasztrófa bekövetkezése esetén stresszteszt elvégzése, amelyek előrevetítik a várható pénzügyi hatásokat.²¹ Ezen különböző gazdasági módszerek részletes bemutatása nem célja a jelen tanulmánynak.

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: Jegybank vagy MNB) a fent részletezett probléma felismeréseként – összhangban az Európai Unió bizonyos szervei és más országok pénzügyi intézménye, illetve központi bankja által végzett kutatásokkal²² és tevékenységgel – egyrészt 2019 januárjában²³ csatlakozott az NGFS-hez,²⁴ másrészt 2019. február 11-én meghirdette az MNB Zöld Programját.²⁵ Ezt a programot a Jegybank három pillérré építette, amelyek további pontokból álltak.²⁶ Az első a pénzügyi szektorra vonatkozó programpon- tok pillére, amely a környezeti problémákhoz kapcsolódó pénzügyi kockázatokat szeretné csökkenteni; a második pillér a társadalmi, nemzetközi kapcsolatok építése a tudásbázis szélesítése érdekében, a harmadik pillér az MNB működésének további zöldítése volt.²⁷

Az MNB Zöld Programjának jelentősége abban állt, hogy ez volt az első, a Jegybank által kiadott olyan dokumentum, amely a saját, és más pénzügyi intézmények működését a zöld pénzügyi megoldások irányába terelte, figyelemfelhívásként a klímavédelem és a környezeti fenntarthatóság fontosságá- ra.²⁸ Annál is inkább szükség van erre, mert „az ökológiai fenntarthatóság fennmaradásunk záloga és Magyarország versenyképességének egyik kulcseleme, amelyhez zöld közgazdasági gondolkodásra és megfelelő pénzügyi termékekre is szükség van”.²⁹

A Jegybank nemcsak bekapcsolódott a nemzetközi folyamatokba, hanem valamilyen szinten meg is előzte azokat, ugyanis az NGFS 2019 áprilisában – tehát két hónappal az MNB Zöld Programjának megjelenését követően – adta ki az első átfogó jelentését (First comprehensive report), amelyben hat, nem kötelező érvényű ajánlást fogalmazott meg a központi bankok és felügyeleték számára a környezetvédelem pénzügyi szektor által történő támogatása érdekében.³⁰ Az első ajánlás az éghajlattal kapcsolatos kockázatok beépítése a pénzügyi stabilitás figyelemmel kísérésébe és a mikrofelügyeletbe, a második ajánlás a fenntarthatósági tényezők integrálása a saját portfóliómenedzsmentbe,

a harmadik az adathiányok áthidalása, a negyedik a pénzügyi tudatosság, a szellemi kapacitás és a technikai segítségnyújtás, illetve a tudásmegosztás ösztönzése a központi bankok és felügyeleték között.³¹ Az ötödik ajánlás a stabil és nemzetközileg egységes klíma- és környezetvédelmi előírások közzététele, az utolsó, hatodik ajánlás pedig a gazdasági tevékenységekre egységes rendszertan kidolgozásának a támogatása.³²

Tartalmukat vizsgálva azt a megállapítást lehet tenni, hogy az első négy ajánlás címzettjei kifejezetten a központi bankok és felügyeleték, amelyeknek a mindennapi gyakorlatuk során a jelentés ezen pontjait – lehetőség szerint – figyelembe kell venniük.³³ Az ötödik és a hatodik ajánlás szorosabb értelemben véve nem kapcsolódik a központi bankok és felügyeleték tevékenységéhez, ugyanakkor működésük során jó, ha ezekre is tekintettel vannak.³⁴ Mint látható, egy meglehetősen széles körű jelentésről van szó, amely több mint negyven oldalon keresztül részletezi a fenti hat ajánlás tartalmát az egyre bővülő számú részes államok központi bankjai és felügyeletei számára, összhangban a Párizsi Klímaegyezményben foglalt elvárásokkal, azokat elősegítve és támogatva pénzügyi oldalról.

Az NGFS a jelentésében található célkitűzések tényleges megvalósítása érdekében 2019. október 17-én közzétette „A fenntartható és felelősségtudatos befektetések útmutatója a központi bankok portfólió-menedzsmentjéhez” (A sustainable and responsible investment guide for central banks’ portfolio management, a továbbiakban: Fenntarthatósági útmutató) elnevezésű technikai dokumentumot.³⁵ Az NGFS arra ösztönözte 2019-ben – és teszi ezt azóta is folyamatosan – a központi bankokat és a felügyeleteteket, hogy mutassanak példát a világ többi pénzügyi intézménye számára a befektetési portfóliójuk összeállítása során a Fenntartható és Felelős Befektetések (Sustainable and Responsible Investment, a továbbiakban: SRI) alkalmazásában, és tegyék mindezt természetesen az elsődleges feladatuk veszélyeztetése nélkül.³⁶

Az SRI gyűjtőfogalom, mindazon összetett stratégiák, célok és befektetési gyakorlatok ide sorolhatóak, amelyek végső soron csökkentik a környezet terhelését, és hosszú távon is fenntartható klímaselemleges megoldásokat jelentenek pénzügyi szempontból.³⁷ Az NGFS által közzétett Fenntarthatósági útmutató öt fajta SRI-stratégiát különböztet meg, amely csoportosítás nem kizárólagos vagy kötelező, csupán az általánosan elfogadott definíciók szerint képzett halmazok találhatók benne.³⁸ Az első az úgynevezett „kizáró szűrés” (negative screening), amely alkalmazása esetén a központi bankok a befektetési portfóliójuk összeállítása során kizárhatják az üzleti hírnevükre kockázatot jelentő azon cégeket, ágazatokat vagy országokat, amelyek nincsenek tekintettel a környezetvéde-

21 NGFS First Progress Report: 8. o.; lásd még: BOROS: i. m. 115–125. o.

22 BOROS: i. m. 110. o.

23 <https://www.mnb.hu/en/the-central-bank/international-relations/network-for-greening-the-financial-system-ngfs> [letöltés dátuma: 2022. 01. 07.]

24 <https://www.ngfs.net/en/about-us/membership> [letöltés dátuma: 2021. 12. 01.]; lásd még: BETHLENDI-PÓRA: i. m. 322. o.

25 MATOLCSY, 19. o.; lásd még: <https://www.mnb.hu/letoltes/az-mnb-zold-programja.pdf> [letöltés dátuma: 2021. 11. 18.] (a továbbiakban: MNB Zöld Programja) [letöltés dátuma: 2021. 11. 18.]; Fenntarthatóság és jegybanki politika, 19. és 23. o.; <https://www.mnb.hu/letoltes/20210303-zold-penzugyi-jelentes.pdf> [letöltés dátuma: 2021. 12. 08.] (a továbbiakban: Zöld pénzügyi jelentés), 6. és 12. o.

26 MNB Zöld Programja: 7. o.

27 MNB Zöld Programja: 7. o.; lásd még: MATOLCSY: i. m. 19. o.

28 MATOLCSY: i. m. 19. o.; lásd még: CSÁK-NAGY: i. m. 47. o.

29 MATOLCSY: i. m. 17. o.; lásd még: CSÁK-NAGY: i. m. 38. o.

30 https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/ngfs_first_comprehensive_report_-_17042019_0.pdf [letöltés dátuma: 2022. 01. 05.] (a továbbiakban: NGFS First comprehensive report), 4. o.

31 NGFS First comprehensive report: 3–6. o.

32 NGFS First comprehensive report: 3–6. o.

33 NGFS First comprehensive report: 19. o.

34 NGFS First comprehensive report: 19. o.

35 <https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/ngfs-a-sustainable-and-responsible-investment-guide.pdf> [letöltés dátuma: 2022. 01. 05.] (a továbbiakban: NGFS investment guide), 1–2. o.

36 NGFS investment guide: 5. o.

37 NGFS investment guide: 7. o.

38 NGFS investment guide: 12. o.

lemre.³⁹ A második a „kategóriájában a legjobb” (best in class) stratégia alkalmazása nemcsak a központi banknak biztosítja a számára legmegfelelőbb választást, hanem a zöld pénzügyi befektetési lehetőségek egymással is versengenek annak érdekében, hogy végül őket válassza az adott pénzügyi intézmény.⁴⁰

A harmadik, a „környezeti, társadalmi és kormányzati kritériumok” (Environmental, Social and Governance criteria, a továbbiakban: ESG) egy klasszikus pénzügyi kockázattértékelésnek mondható, amelyek konkrétan nem határozhatóak meg, hiszen földrajzilag, gazdasági ágazatonként, és időben egymástól teljesen eltérőek lehetnek.⁴¹ Az ESG-stratégia a hagyományos részvénybefektetések esetén alkalmazott eljárás, hiszen ezen befektetési forma választásakor a lehető legtöbb adatra van szükség a részvény kibocsátójáról.

A negyedik az „impact investing” (nincs általánosan elterjedt magyar kifejezés rá, de jelentése hatásbefektetés) az olyan pénzügyi befektetések, amelyek a szabad szemmel is jól látható anyagi haszon mellett társadalmi és környezeti szempontból is pozitív hatást idéznek elő.⁴² Az ötödik, és egyben utolsó SRI-stratégia a „szavazás és elköteleződés” (Voting and engagement), amely a pénzügyi eredményeken túli célok elérésére összpontosító joggyakorlást jelent a pénzügyi intézmények számára.⁴³ Tipikusan részvénybefektetők által alkalmazott stratégiai módszerről van szó, hiszen ők gyakorolhatják a tulajdonosi jogok közé sorolható szavazást, és a stratégiai döntéshozatal is, ugyanakkor – bizonyos keretek között természetesen – a központi bankoknál sem elképzelhetetlen ez a megoldás.⁴⁴

Az SRI-stratégiák figyelembevétele és alkalmazása alapján a Jegybank mint NFGS-tag az MNB Zöld Programja keretében meghirdette az impact investing közé sorolható „green bond investmentet”, azaz a zöldkötvény-kibocsátást.⁴⁵ Ezt azért érdemes kiemelni, mert a befektetési lehetőségek közötti térhódításuk mellett a keresletük exponenciálisan emelkedik. A zöldkötvények „differentia specificája” abban áll, hogy a belőlük származó bevételből kizárólag a környezetvédelmet szem előtt tartó és a klímaváltozást mérséklő beruházások – például napelemparkok telepítése, energiahatékonyság javítása, hulladéklerakók rehabilitációja, elektromos közlekedési eszközök beszerzése – finanszírozhatóak.⁴⁶ Ebből kifolyólag a konkrétan felhasznált összegeket visszakövethető és ellenőrizhető módon kell dokumentálni, ami plusz információhoz

juttatja a zöldkötvény hitelezőjét a beruházást végrehajtó céggel kapcsolatban.⁴⁷

Az első szuverén zöldkötvényt Lengyelország bocsátotta ki 2016-ban hétszázötvenmillió euró értékben.⁴⁸ 2019-ben a világ zöldkötvény-kibocsátása meghaladta a kettőszázötvenmilliárd dollárt, ami az összes kötvénykibocsátás három és fél százaléka.⁴⁹ Mára a legnagyobb zöldkibocsátók az Amerikai Egyesült Államok, Kína és Franciaország lettek, amelyekhez ezen pénzügyi instrumentumok kibocsátásának több mint ötven százaléka köthető.⁵⁰ A nemzetközi trendekhez Magyarország is csatlakozott, hiszen 2019-ben a Jegybank az első között hozott létre elkülönített zöldkötvény-portfóliót a devizatartalékában.⁵¹

Az első – nemzetközi – zöldkötvény-kibocsátás Magyarországon 2020. június 2-án történt meg, amely tizenöt éves futamidejű, euróban denominált kötvény volt.⁵² Az Államadósság Kezelő Központ (a továbbiakban: ÁKK) adatközlése alapján a befektetői érdeklődés ötszörös volt a másfélmilliárd euró összegű kibocsátáshoz képest.⁵³ A devizaalapú zöldkötvény-kibocsátást ezután is folytatta az ÁKK, ugyanis 2020. szeptember 11-én mintegy húszmilliárd japán jen értékű denominált zöldkötvény – Szamuráj-kötvény – került forgalomba.⁵⁴ 2020 végére a devizákban kibocsátott zöldkötvények együttes értéke elérte a hatszázhetvenegymilliárd forintot.⁵⁵

A zöldkötvény-vásárlás lehetőségének hazai szélesítését jelentette az az intézkedés, amely által lehetővé vált, hogy 2021. április 22-től – a Föld napja alkalmából – jogi személyek mellett már magánszemélyek is vásárolhassanak a zöld pénzügyi termékek közé sorolható, elsőként a hazai fizetőeszközben, tehát forintban denominált Zöld Magyar Államkötvényt (a továbbiakban: ZMÁ).⁵⁶

Mivel a ZMÁ államkötvény, így az Magyarország központi költségvetésében található kiadások finanszírozására vagy újrafinanszírozására szolgál.⁵⁷ Ugyanakkor a ZMÁ „genus proximujából” adódóan az abból származó bevételekkel a kibocsátó magyar állam kizárólag a hosszú távú fenntarthatóságot szolgáló, a klímavédelemmel kapcsolatban előnyös beruházásokat támogathat, ennek megfelelően a tízezer forintos névértékű, forintban jegyzett zöldkötvény

39 NGFS investment guide: 12. o.

40 NGFS investment guide: 13. o.

41 NGFS investment guide: 14. o.

42 NGFS investment guide: 15. o.; lásd még: <https://grantis.hu/impact-investment-jotekony-sag-vagy-uri-hobort/> [letöltés dátuma: 2022. 01. 06.]

43 NGFS investment guide: 18. o.

44 NGFS investment guide: 18. o.

45 ELEKES: i. m. 334. és 338. o.; lásd még: MATOLCSY: i. m. 18. o.; <https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/csaladi-zold-penzugyek/zold-penzugyi-megoldasok/zold-befektetesek/kisbefektetokent-mit-erdemes-tudni-a-zold-befektetesekrol> [letöltés dátuma: 2021. 12. 08.] (a továbbiakban: Zöld befektetések weboldal); NGFS First comprehensive report: 26. o.; NGFS investment guide: 16. o.

46 MIHÁLOVITS Zsolt – TAPASZTI Attila: Zöldkötvények, a fenntartható fejlődést támogató pénzügyi instrumentum. In: *Pénzügyi Szemle*, 63. évfolyam, 3. szám, 2018 (a továbbiakban: MIHÁLOVITS–TAPASZTI), 312. o.; lásd még: MATOLCSY: i. m. 18. o.; Zöld befektetések weboldal; <https://www2.deloitte.com/hu/hu/pages/energia-energiahordozok/articles/mnb-vallalati-felmeres-a-fenntarthato-finanszirozasrol-Magyarorszagon.html> [letöltés dátuma: 2021. 12. 08.]

47 MIHÁLOVITS–TAPASZTI: i. m. 313. o.; lásd még: Zöld befektetések weboldal.

48 MIHÁLOVITS–TAPASZTI: i. m. 314. o.

49 MIHÁLOVITS–TAPASZTI: i. m. 314. o.; lásd még: MATOLCSY: i. m. 19. o.

50 MATOLCSY: i. m. 19. o.; lásd még: Zöld befektetések weboldal.

51 NGFS First comprehensive report, 26. o.; lásd még: MATOLCSY: i. m. 19. o.; Zöld pénzügyi jelentés, 53–54. o.

52 Fenntarthatóság és jegybanki politika: 18. o.

53 Fenntarthatóság és jegybanki politika: 18. o.

54 Fenntarthatóság és jegybanki politika: 18. o.

55 Zöld pénzügyi jelentés: 49. o.

56 <https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/csaladi-zold-penzugyek/zold-penzugyi-megoldasok/zold-befektetesek/maganszemelyek-is-vasarolhatnak-zold-magyar-allamkotvenyt> [letöltés dátuma: 2021. 12. 08.] (a továbbiakban: Magánszemélyek is vásárolhatnak Zöld Magyar Államkötvényt weboldal); lásd még: Fenntarthatóság és jegybanki politika: 18. o.; Zöld pénzügyi jelentés: 50. o.

57 http://www.allamkincstar.gov.hu/files/%C3%81llampap%C3%ADr/Nyilv%C3%A1nos%20aj%C3%A1nlatt%C3%A9telek/Z%C3%B6ldMAK_Ismerteto.pdf [letöltés dátuma: 2021. 12. 08.] (a továbbiakban: Ismertető a Zöld Magyar Államkötvények nyilvános forgalomba hozatalához), 3. o.

futamideje harminc év.⁵⁸ A ZMÁ éves hozama négy százalék, a névérték visszafizetése pedig lejáratkor esedékes, azelőtt az idő előtt a kibocsátó nem váltja vissza.⁵⁹

A ZMÁ futamidejének indoka annak kvintesszenciájában rejlik, hiszen a zöld beruházások megtérülése jellemzően nagyobb időtartam elteltével realizálódik, amely tíz vagy akár húsz év is lehet.⁶⁰ Ennek megfelelően a világ többi országának – már ahol van – zöldkötvényei is legalább öt éves befektetést jelentenek, a leghosszabb harmincegy évig tart, ami nyilván elég magasnak mondható, az átlag azonban tizenhárom év körül mozog.⁶¹ A fentiek alapján látható, hogy a Jegybank az NGFS tagjaként komoly eredményeket ért el a zöldkötvény-kibocsátás tekintetében.

Az NGFS 2019-re vonatkozó éves jelentéséből kiderül, hogy taglétszáma ekkorra elérte az ötvennégyet, megfigyelői státusszal pedig tizenkét szervezet rendelkezett.⁶² Ebben az évben összesen tizenöt konferenciát, illetve rendezvényt szervezett az NGFS, és több mint kilencven olyan eseményen vett részt, ahol be tudta mutatni a környezet védelme érdekében kifejtett munkáját.⁶³ Tevékenysége kiterjedt az éghajlati és környezeti kockázatok felügyeletére, az éghajlatváltozással kapcsolatos pénzügyi hatások elemzésére, és a zöld pénzügyi megoldások népszerűsítésére a központi bankok és felügyelet, illetve egyéb pénzügyi intézmények körében.⁶⁴

A Fenntarthatósági útmutatóban szereplő SRI-stratégiák gyakorlati alkalmazásáról adta ki az NGFS 2020. december közepén „A központi bankok fenntartható és felelősségtudatos befektetéseiről szóló helyzetjelentését” (Progress report on the implementation of sustainable and responsible investment practices in central banks’ portfolio management, a továbbiakban: NGFS helyzetjelentés).⁶⁵ Általánosságban kijelenthető, hogy a Fenntarthatósági útmutatóban foglaltakat a központi bankok és felügyelet beépítették a stratégiájukba, és a befektetési portfóliójukban egyre nagyobb számban jelentek meg a klímasemleges pénzügyi megoldások.⁶⁶

A központi bankok által az NGFS részére megküldött adatszolgáltatás alapján az SRI-stratégiák közül a legnépszerűbbek a zöldkötvények, a „kizáró szűrés” és az ESG alkalmazása volt.⁶⁷ Kevésbé volt elterjedt, de szintén használták a „szavazás és elköteleződés” stratégiát. Az egyes stratégiák alkalmazása közötti eltérés indoka a részes központi bankok

sokféleségében keresendő, hiszen nem létezik mindenki által egységesen alkalmazható és követendő minta.⁶⁸

Az NGFS által kitűzött pénzügyi befektetési célok népszerűsége továbbra is töretlen volt nemcsak a korábbi tagok körében, hanem a további csatlakozásokat is elősegítette, ennek következtében 2020 végére nyolcvanhárom tagja volt az NGFS-nek, és a megfigyelői státusszal rendelkező nemzetközi szervezetek száma is tizenháromra emelkedett.⁶⁹ A szándékolt, pénzügyi szektor által előidézett változások mellett a világban lezajló egyéb események is jelentős klímahatásokkal jártak együtt, ugyanis a Covid19-világjárvány következtében 2020-ban a szén-dioxid-kibocsátás nyolc százalékkal csökkent, amely hatszor nagyobb csökkenési értéket jelent, mint amit előtte valaha mértek.⁷⁰

A központi bankok és felügyelet által kitöltött kérdőív alapján 2020-ban az SRI-stratégiákat leginkább a jó hírrevük miatt alkalmazták, és ezáltal példát akartak mutatni a többi pénzügyi intézmény számára. A fontossági rangsorban ezután a fenntarthatósági kockázatok alacsonyan tartása következik, de a pozitív hatás kiváltása és az anyagi haszon is szerepel a válaszok között, ugyanakkor a jogszabályi előírásoknak való megfelelés az utolsó helyen áll, amely mutatja a globális cél iránti elkötelezettségét a pénzügyi szektornak.⁷¹

Összességében elmondható, hogy a legnépszerűbb zöld pénzügyi megoldás a zöldkötvények kibocsátása volt 2020-ban, hiszen ez mutatja leginkább a központi bankok aktív támogatását és tenni akarását a környezetvédelemért, továbbá a kizáró szűrés alkalmazása is széles körben elterjedt, hiszen ezt tekintik az SRI melletti elköteleződés első lépcsőfokának.⁷²

Az elmúlt években az NGFS világszinten is az egyik legjelentősebb pénzügyi intézményeket tömörítő nemzetközi szervezeté nőtte ki magát, amely szervezet tevékenységének fókuszában a környezet megóvása áll. A világ központi bankjai és felügyeletei közül százöt volt a tagja 2021. december 15-én, a megfigyelői státusszal rendelkező különböző szervezetek száma pedig tizenhat volt ugyanezen időben.⁷³

III. AZ EURÓPAI UNIÓ A ZÖLD PÉNZÜGYI MEGOLDÁSOKÉRT

Az éghajlatváltozás és a környezetvédelem pénzügyi finanszírozásának nemzetközi jelentőségére tekintettel az Európai Bizottság egy magas szintű szakértői csoportot bízott meg 2016 decemberében, amelynek a fenntartható pénzügyekre vonatkozó stratégia kidolgozása volt a feladata.⁷⁴

A szakértői csoport által 2018. január 31-én közzétett jelentés megállapításai két fő irányvonalat jelölnek ki az Európai Unió tagállamainak pénzügyi szektorai számára, egyrészt a pénzügyi rendszernek jelentősebb mértékben kell hozzá-

58 Ismertető a Zöld Magyar Államkötvények nyilvános forgalomba hozatalához: 3. o.; lásd még: Magánszemélyek is vásárolhatnak Zöld Magyar Államkötvényt weboldal; Fenntarthatóság és jegybanki politika: 18. o.; Zöld pénzügyi jelentés: 50. o.

59 Ismertető a Zöld Magyar Államkötvények nyilvános forgalomba hozatalához: 6. és 10. o.; lásd még: Magánszemélyek is vásárolhatnak Zöld Magyar Államkötvényt weboldal.

60 Zöld befektetések weboldal.

61 Zöld befektetések weboldal.

62 https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/ngfs_annual_report_2019.pdf [letöltés dátuma: 2022. 01. 07.] (a továbbiakban: NGFS Annual report 2019), 3. o.

63 NGFS Annual report 2019: 7. o.

64 NGFS Annual report 2019: 7. o.

65 https://www.ngfs.net/sites/default/files/medias/documents/sri_progress_report_2020.pdf [letöltés dátuma: 2022. 01. 07.] (a továbbiakban: NGFS Progress report 2020), 2. és 6. o.

66 NGFS Progress report 2020: 5. o.

67 NGFS Progress report 2020: 5. o.

68 NGFS Progress report 2020: 5. o.

69 NGFS Progress report 2020: 7. o.

70 NGFS Progress report 2020: 8. o.

71 NGFS Progress report 2020: 9–10. o.

72 NGFS Progress report 2020: 14., 18–19. o.

73 <https://www.ngfs.net/en/about-us/membership> [letöltés dátuma: 2022. 01. 04.]

74 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=EN> [letöltés dátuma: 2022. 01. 10.] (2020/852 EU rendelet) preambulumban (5) bekezdés; lásd még: ELEKES: i. m. 334. o.

járulnia a fenntartható növekedéshez, másrészt a környezeti, társadalmi és kormányzati tényezőknek (lásd NGFS ESG-je) nagyobb szerepet kell kapniuk a befektetési döntések meghozatala során.⁷⁵ Ezen célok elérésében nagyobb szerep jut az európai felügyeleti hatóságoknak – amelyek gyakran egybeesnek az adott ország központi bankjával, például MNB⁷⁶ –, hiszen ellenőrizniük és biztosítaniuk kell a fenntarthatósági sztenderdek érvényesülését a pénzügyi intézmények mindennapi működésében.⁷⁷

A jelentés alapján egyértelművé vált, hogy a pénzügyi szektor által ellátott közvetítői szerep az egyének, a vállalkozások és a kormányzati szereplők között kiemelt jelentőséggel bír. Ezen okból kifolyólag a kétéves előkészítő munkát követően 2018 májusában megjelent az Európai Unió rendelettervezete a pénzügyi fenntarthatóság tárgyában.⁷⁸ A rendelettervezet végleges szövegére és annak elfogadására újabb két évet kellett várni, de végül 2020. június 18-án megjelent az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (a továbbiakban: 2020/852 EU rendelet).⁷⁹

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2088 rendelete (2019. november 27.) a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről (a továbbiakban: 2019/2088 EU rendelet) célja csökkenteni a pénzügyi piacon a megbízó és a megbízott közötti jogviszonyban a fenntarthatósági kockázatok integrálását és a fenntarthatóság szempontjából káros hatások figyelembevételét.⁸⁰ A 2019/2088 EU rendelet előírja továbbá a pénzügyi piaci szereplők és a befektetési tanácsadók számára, hogy „tegyék közzé a fenntarthatósági kockázatok integrálására vonatkozó írásos politikáikat, valamint hogy biztosítsák a fenntarthatósági kockázatok integrálásának átláthatóságát.”⁸¹

A fentiek alapján jól látható, hogy a 2020/852 EU rendelet által bizonyos részeiben módosított 2019/2088 EU rendelet a pénzügyi szektor fenntarthatóságban és környezetvédelemben betöltött szerepét technikai szempontból szabályozta csupán, hiszen a fenntartható befektetések előmozdításának átláthatóságára, illetve közzétételére tartalmaz előírásokat.⁸² Ebből a szempontból a szabályozás időbelisége logikai szempontból felcserélődött uniós szinten, tekintettel arra, hogy a pénzügyi és gazdasági szektor környezetvédelemmel, éghajlatváltozással és fenntarthatósággal kapcsolatos célkitűzéseit, fogalom meghatározását és eszközrendszerét egy fél évvel később kiadott rendelet tartalmazza.

A 2020/852 EU rendelet igyekszik a tőkeáramlást a fenntartható befektetések felé irányítani, amely feladatban kiemelt jelentősége van a belső piaci akadályok elhárításának és az új

akadályok keletkezése megállításának.⁸³ A pénzügyi szektornak meghatározó szerepe van az éghajlatváltozás által előidézett kihívások leküzdésében, ezért elengedhetetlen, hogy támogatassa a gazdaság fenntartható működését, amely nem más, mint a fenntartható finanszírozás.⁸⁴

Klímavédelmi szempontból az egyik legfontosabb része a hivatkozott rendeletnek a 9. cikk, amely – az Európai Bizottság Zöld könyvének túl⁸⁵ – meghatározza az Európai Unió hat környezeti célkitűzését: „a) az éghajlatváltozás mérséklése; b) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; c) a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; d) a körforgásos gazdaságra való áttérés; e) a szennyezés megelőzése és csökkentése; f) a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.”⁸⁶ Ezen célkitűzések mindegyikének tartalmi kifejtése, amelyeket a következőkben szeretnénk részletesen kifejteni, a fogalom meghatározások között, illetve önálló cikkekben szerepel.

A 2020/852 EU rendelet értelmében az éghajlatváltozás mérséklése „arra irányuló folyamat, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedése jóval 2 °C alatt maradjon, és törekvés arra, hogy az legfeljebb 1,5 °C-kal haladja meg az iparosodás előtti szintet a Párizsi Megállapodásban foglaltaknak megfelelően.”⁸⁷ Az éghajlatváltozás mérsékléséhez – mint minden más célkitűzés esetében – a gazdasági tevékenységeket meghatározott szempontrendszer szerint szükséges végezni, ami jelen esetben azt jelenti, hogy az üvegházhatású gázok légkörbe jutását, illetve a meglévő szintet csökkenteni kell.⁸⁸ Ez úgy érhető el, hogy az energiahatékonyságot növeljük, a megújuló energia előállítását, szállítását, tárolását, elosztását során új technológiákat alkalmazunk, a szén-dioxid-kibocsátást pedig csökkentjük.⁸⁹

A második célkitűzés az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, ami az olyan megoldásokhoz való alkalmazkodást vagy azok biztosítását jelenti, „amelyek vagy lényegesen csökkentik a jelenlegi éghajlat és a várható jövőbeli éghajlat által az említett gazdasági tevékenységre gyakorolt kedvezőtlen hatás kockázatát, vagy lényegesen csökkentik e kedvezőtlen hatást anélkül, hogy növelnék a kedvezőtlen hatás kockázatát az emberekre, a természetre vagy az eszközökre nézve.”⁹⁰

A harmadik célkitűzés a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, ami a települési és az ipari szennyvízkibocsátás káros hatásainak csökkentésével, az emberi fogyasztásra szánt víz szennyeződéstől való megóvásával, és a vízi ökoszisztémák állapotának védelmével és javításával tud megvalósulni.⁹¹ A negyedik célkitűzés a körforgásos

75 2020/852 EU rendelet preambulum (5) bekezdés; lásd még: ELEKES: i. m. 334. o.

76 LENTNER-SZEGEDI-TATAY, 2015: i. m. 39. o.

77 ELEKES: i. m. 334. o.

78 ELEKES: i. m. 329. o.

79 2020/852 EU rendelet.

80 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R2088&from=HU> [letöltés dátuma: 2022. 01. 10.] (a továbbiakban: 2019/2088 EU rendelet) preambulum (10) bekezdés.

81 2019/2088 EU rendelet preambulum (13) bekezdés.

82 2019/2088 EU rendelet 5–10. cikk; lásd még: 2020/852 EU rendelet preambulum (19) bekezdés.

83 2020/852 EU rendelet preambulum (9) bekezdés.

84 2020/852 EU rendelet preambulum (10) bekezdés.

85 NAGY: i. m. 52. o.; lásd még: SZILÁGYI János Ede: Környezetvédelem az európai uniós jogban. In: NAGY Zoltán – OLAJOS István – RAISZ Anikó – SZILÁGYI János Ede: *Környezetjog II. – Tanulmányok a környezetjogi gondolkodás köréből*. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2010, 51–72. o.

86 2020/852 EU rendelet 9. cikk.

87 2020/852 EU rendelet 2. cikk 5. pont; lásd még: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/72/az-eghajlatvaltozas-elleni-kuzdelem> [letöltés dátuma: 2022. 01. 11.]

88 2020/852 EU rendelet 10. cikk (1) bekezdés.

89 2020/852 EU rendelet 10. cikk (1) bekezdés a)–i) pont.

90 2020/852 EU rendelet 11. cikk (1) bekezdés.

91 2020/852 EU rendelet 12. cikk (1) bekezdés; lásd még: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/74/vizvedelem-es-vizgazdalkodas> [letöltés dátuma: 2022. 01. 11.]

gazdaságra való átállás, amely a hulladékképződés megelőzését, a termékek élettartamának meghosszabbítását, a hulladék-újrahasználatot és -feldolgozást jelenti a nyersanyag-felhasználás csökkentése érdekében.⁹²

Az ötödik célkitűzés a szennyezés megelőzése, ami nem más, mint az üvegházhatású gázok levegőbe, vízbe vagy földtani kőzetbe való kibocsátásának megelőzése, a levegő, a víz vagy a talaj állapotának javítása, illetve a vegyi anyagok előállítása, felhasználása vagy ártalmatlanítása.⁹³ A hatodik célkitűzés a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása. A biológiai sokféleséget maga a 2020/852 EU rendelet határozza meg, amely szerint az „a bármilyen eredetű élőlények közötti változatosság, beleértve a szárazföldi, tengeri és más vízi ökológiai rendszereket, valamint az e rendszereket magukban foglaló ökológiai komplexumokat, amely magában foglalja a fajokon belüli és a fajok közötti sokféleséget, valamint az ökológiai rendszerek sokféleségét”⁹⁴ Ez véleményem szerint minden további magyarázat nélkül támogatandó célkitűzésnek minősül.

Nem ez volt az első eset, hogy uniós jogforrás tartalmaz hasonló jellegű előírásokat, ugyanis már maga az Európai Unió Működéséről szóló szerződés is külön cikkben rendelkezett a környezet védelméről és a környezetpolitikáról,⁹⁵ ugyanakkor itt a pénzügyi szektor szerepe még nem jelenik meg dominánsan, így ezen a helyen részletesen nem foglalkozom ezen jogi norma előírásaival.

A fenti célkitűzések alapján a 2020/852 EU rendelet kritériumokat fogalmaz meg egy gazdasági tevékenység környezeti fenntarthatóságának vizsgálatához annak megállapítása érdekében, hogy egy azt finanszírozó pénzügyi befektetés környezeti szempontból milyen mértékben minősül fenntarthatónak.⁹⁶ A 2020/852 EU rendelet kötelezően alkalmazandó egyrészt a tagállamok vagy az Európai Unió által elfogadott olyan intézkedéseknél, amelyek követelményeket állapítanak meg a zöld pénzügyi megoldások vagy zöldkötvények vonatkozásában, másrészt a pénzügyi termékeket rendelkezésre bocsátó pénzügyi piaci szereplők esetében, harmadrészt pedig olyan vállalkozások esetében, amelyek nem pénzügyi kimutatást, illetve összevont (konszolidált) nem pénzügyi kimutatást kötelesek közzétenni.⁹⁷

IV. ÖSSZEFOGLALÓ GONDOLATOK

A környezetvédelem pénzügyi szempontú értékelésének és a zöld pénzügyi megoldásoknak az újdonságát támasztja alá az, hogy 2018-ban a Kínai Népbank volt az egyetlen olyan központi bank a világon, amely figyelembe vette monetáris politikájának meghatározása során a zöld pénzügyi megoldásokat és a klímasemleges befektetési lehetőségeket.⁹⁸ Ez szerepsére ma már a legtöbb központi bankra – köztük a Jegybankra is – igaz, ami egy intenzív nemzetközi összefogásnak és komplex tudományos fejlődésnek köszönhető.

Ahogy láthattuk, a klímavédelem érdekében új nemzetközi szervezetek jöttek létre – NGFS –, illetve a már meglévők – Európai Unió – is érdemi lépéseket tettek. Az NGFS négy év alatt több mint száz, központi banknak vagy felügyeletnek minősülő tagot számláló nemzetközi szervezetté nőtte ki magát, amely a legelkötelezettebb élharcosa lett a pénzügyi szektor szerepvállalásának a környezetvédelemben. Küzdelme eredményesnek mondható, hiszen nemcsak népszerűvé teszi az éghajlatváltozás elleni harcot, hanem a pénzügyi szektor befolyását felhasználva annak anyagi támogatottságát is biztosítani tudja.

Mindezt a munkát az Európai Unió kisebb vertikumban, de szintén kiegészíti, és elősegíti, amely a szinergiahatás által lehetőséget teremt egy fenntartható Föld elérésére a jövő nemzedékek számára is.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

ÚNKP Új Nemzeti
Kiválóság Program

92 2020/852 EU rendelet 13. cikk (1) bekezdés; lásd még: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/76/eroforras-hatekonysag-es-akorforgasos-gazdasag> [letöltés dátuma: 2022. 01. 11.]

93 2020/852 EU rendelet 14. cikk (1) bekezdés.

94 2020/852 EU rendelet 15. cikk (1) bekezdés; lásd még: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/73/biologiai-sokfeleseg-foldhasznalat-es-erdogazdalkodas> [letöltés dátuma: 2022. 01. 11.]

95 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=HU> [letöltés dátuma: 2022. 01. 11.]

96 2020/852 EU rendelet 1. cikk (1) bekezdés.

97 2020/852 EU rendelet 1. cikk (2) bekezdés.

98 NGFS First Progress Report: 9. o.